

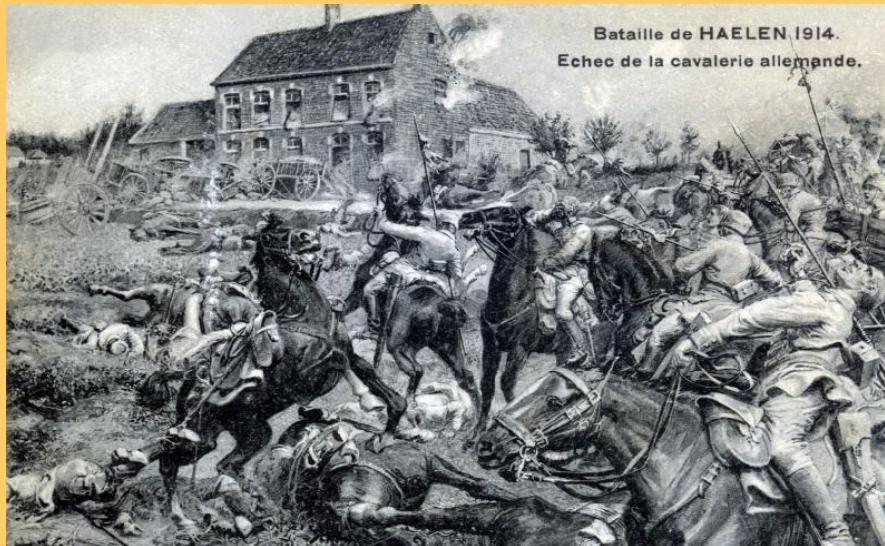
Museum Slag der Zilveren Helmen

Fotozoektocht voor kinderen

Rotemstraat 14, 3545 Halen

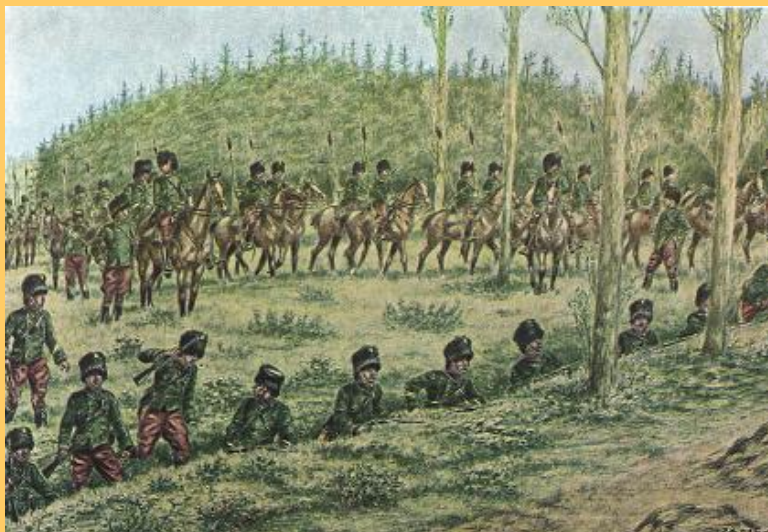
Slag der Zilveren Helmen, 12 augustus 1914

Stel je een groot, sterk leger voor van duizenden Duitsers die optrokken vanuit Sint-Truiden, Borgloon en Hasselt richting Diest en Brussel. Daar tegenover het Belgisch leger dat niet goed was opgeleid en niet over voldoende materialen beschikte. Een reus tegenover een dwerg.

Stel je ook een leger voor dat niet over tanks beschikte maar zich verplaatste te voet, met de fiets of te paard. Een heel andere manier van oorlog voeren dan we nu kennen.

Op 12 augustus 1914 kreeg de Belgische generaal de Witte de opdracht om met een kleine legereenheid Halen te verdedigen. Het hoofdkwartier van het Belgisch leger in Leuven ontving berichten over het groot aantal Duitsers dat in de richting van Halen optrok om daar via de brug de Gete over te steken. Men stuurde twee linieregimenten, dit zijn soldaten te voet, als versterking naar Halen. Het was een warme dag, de soldaten waren moe en hongerig.

Vroeg in de ochtend ontstond er een gevecht bij de Getebrug in het centrum van Halen. De Belgen probeerden de brug op te blazen maar die stortte maar gedeeltelijk in waardoor een duizendtal Duitsers Halen kon bezetten. De Duitse ruitserij koos voor

een echte aanval te paard in de oude stijl, in galop en met getrokken sabel. Daar tegenover stonden de Belgische Karabiniers-Wielrijders die zich verplaatsten per fiets of te voet.

Twee regimenten Belgische ruiters, onder leiding van generaal Proost, stelden zich op bij de boerderij de IJzerwinning een strategisch goed gelegen punt voor de verdediging. Op de Mettenberg en de Bokkenberg werden kanonnen geplaatst. Hier kwam het tot een zwaar gevecht tussen de Belgen en de Duitsers.

Tijdens de slag sneuvelden 180 Belgen; de Duitse en Belgische ruitertroepen verloren meer dan 400 paarden. Aan de andere kant sneuvelden 150 Duitsers, 600 raakten gewond en meer dan 200 werden gevangengenomen. De Belgische gesneuvelde soldaten liggen begraven op de Belgische militaire begraafplaats van Halen.

De naam "Slag der Zilveren Helmen" verwijst naar de vele blinkende helmen die op het slagveld werden achtergelaten.

Zoektocht in het museum

1. We beginnen onze zoektocht hier aan de ingang van het museum. Links zie je een prachtig schilderij van iemand die een belangrijke rol heeft gespeeld bij de slag. Wie is hij?

.....

2. We lopen het museum binnen. Aan de muur hangt deze foto. Wie was Koning der Belgen tijdens de Eerste Wereldoorlog?

- a. Albert I
- b. Leopold II
- c. Albert II

3. Wat dragen de soldaatjes op hun rug in kast 36?

- a. een rugzak
- b. een fiets
- c. een tent

4. Wat is dit ronde voorwerp in kast 5?

- a. een klok
- b. een zakhorloge
- c. een kompas

5. Loop verder naar kast 6.

De militaire groet wordt gebracht door militairen. Ze groeten elkaar door de rechterhand naar het hoofd te brengen.

Hoe ontstond dit gebruik? De militaire groet is een overblijfsel van het afnemen van de hoed. De drie musketiers groetten door met afgenomen pluimhoed heel sierlijke bewegingen te maken. Soms waren de hoofddeksels heel moeilijk af te nemen. Zeker als ze met een stormband (het riempje onder de kin) stevig vastgemaakt waren. In dat geval werd vroeger bij het groeten enkel de rand van de hoed vastgegrepen. Later werd dat gewoon aantikken.

Het hoofddeksel op de foto ziet er nogal ingewikkeld uit. Wat is de naam van deze helm?

- a. sjapska
- b. kwadrata
- c. souplateau

6. Waarvoor diende dit voorwerp in kast 9?

- a. om kogels in op te bergen
- b. als bord om uit te eten
- c. het deed dienst als verbandtrommel

7. In kast 12 liggen deze voorwerpen, teruggevonden op de IJzerwinninghoeve. Wie gebruikte die?

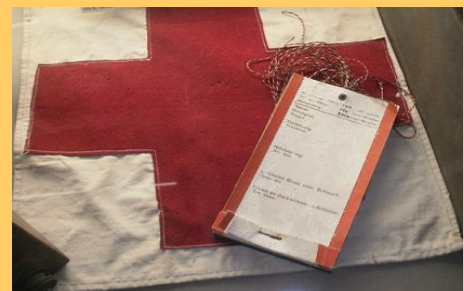

- a. een kapper
- b. een schoenmaker
- c. een dokter

Kijk eens naar het mooie schilderij boven kast 15. Hierop zien we de Duitse ruiters in de aanval met getrokken sabels. Het schilderij werd gemaakt door von Boddien in 1915.

8. In kast 17 vinden we een gekwetstenbriefje. Waaraan werden de briefjes met informatie over de verwondingen van de gekwetsten vastgemaakt?

- a. aan een knoop van het vest
- b. aan de dikke teen van het slachtoffer
- c. aan de pols

9. In kast 19 staat dit voorwerp, wat is dit?

- a. een wekker
- b. een drinkbus
- c. een bel

10. Een '.....stukje' is een ander woord voor een moeilijke klus.

Het ontbrekende woord uit de samenstelling vinden jullie door het antwoord op de volgende vraag te zoeken:

Welke eenheid droeg de mutsen die op de foto afgebeeld staan? Je vindt het antwoord terug in kast 20.....

11. In kast 22 ligt een tasje met een kruis. Wie droeg dit tasje op de rug?

- a. een brancarddrager
- b. een hond
- c. Koningin Elisabeth die als verpleegster de gewonde soldaten bijstond

12. Van welk dier ligt hier een skelet?

- a. een paard
- b. een hond
- c. een ezel

13. Loop verder naar kast 29. De Duitse soldaten hielden van mooi versierde uniformen. Hoe worden de versieringen op deze foto genoemd?

.....

14. In het midden van de zaal vinden we dit vreemde voorwerp.

Oorlogen gaan gepaard met enorme vernielingen. Bovendien zijn grondstoffen en goederen in oorlogstijd zeer schaars. Het is dus niet eenvoudig om opgelopen schade behoorlijk te herstellen. Mensen in oorlogsgebieden moeten daarom heel vindingrijk zijn om schade aan hun eigendommen te beperken.

Welk trucje paste de burgerbevolking tijdens de loopgravenoorlog aan de IJzer toe om te voorkomen dat de ruiten in hun huizen stuk gingen?

- a. ze spijkerden de ramen dicht met houten planken.
- b. ze plaatsten stukken karton voor het glas
- c. ze verwijderden uit voorzorg de vensters uit de ramen en plaatsten glazen flessen in de kozijnen.

Ga naar de kasten 32 en 33.

15. Wie is deze mooie dame?

.....

17. De naam "Slag der Zilveren Helmen" is afgeleid van de vele blinkende helmen die na het gevecht teruggevonden werden.

Welke pastoor-dichter schreef er een gedicht over?

.....

17. Wie gebruikte de fiets tijdens de slag?

- a. de brigadiers
- b. de karabiniers-wielrijders
- c. de gidsen

Antwoorden:

1. Generaal de Witte
2. a Albert I
3. b een fiets
4. c een kompas
5. a sjapska
6. b als bord om uit te eten
7. c een dokter
8. a aan een knoop van het vest
9. b een drinkbus
10. huzaren
11. b een hond
12. a een paard
13. riemkoppels
14. c ze verwijderden uit voorzorg de vensters uit de ramen en plaatsen glazen flessen in de kozijnen.
15. Koningin Elisabeth
16. Pastoor Cuppens
17. b karabiniers-wielrijders